

REKABET BÜLTENİ

Temmuz 2016

**Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet
Savunuculuğu Dairesi**

Bu Sayıya Katkıda Bulunanlar

Mehmet ÖZDEN
Osman Tan ÇATALCALI
Nazlı VAROL
Tuğçe KOYUNCU
Ömer Faruk ÇELİK
Dr. Mehmet ÖZKUL
Bilge TANRISEVEN

İletişim

bulten@rekabet.gov.tr
Rekabet Kurumu
2016 - Ankara

GİRİŞ _____	1
SEÇİLMİŞ GEREKÇELİ KARARLAR _____	2
DÜNYADAN HABERLER _____	21
SEÇİLMİŞ İDARİ YARGI KARARLARI _____	28
EKONOMİK ARAŞTIRMALAR _____	35

2016 yılının Nisan, Mayıs ve Haziran aylarında rekabet hukuku, rekabet iktisadı ve rekabet politikası alanlarındaki gelişmelere ilişkin haberlerin yer aldığı Rekabet Bülteni ile karşınızdayız.

Bu sayımızın "Seçilmiş Gerekçeli Kararlar" başlıklı bölümünde Rekabet Kurulu tarafından karara varılan ve gerekçeli kararları yayımlanan 6 soruşturma ve 2 önaraştırmaya ilişkin kararlar mevcuttur.

Rekabet Bülteni'nin "Dünyadan Haberler" başlıklı bölümünde ise Güney Afrika, A.B.D., Birleşik Krallık ve İspanya'dan haberlere yer verilmiştir.

"Seçilmiş İdari Yargı Kararları" başlıklı bölümünde Danıştay ve Ankara İdare Mahkemesi tarafından Rekabet Kurulu'nun almış olduğu bazı kararlar hakkında alınan kararlara değinilmiştir.

En son bölüm olan "Ekonomik Araştırmalar" bölümünde ise European Journal of Economics'te yayımlanan "Rekabetçi Çifte Fiyatlandırma" başlıklı makale ile OECD tarafından yayımlanan "Hizmetler Sektöründeki Regülasyonlar ve Sanayinin Alt Sektörlerine Etkileri" başlıklı çalışmaya yer verilmektedir.

Son olarak, her zaman olduğu gibi Rekabet Bülteni'ne ilişkin görüş ve önerilerinizi bizlere ulaştırmak için bulten@rekabet.gov.tr adresini kullanabileceğinizi hatırlatmak istiyoruz.

Herkese iyi çalışmalar dileriz.

Dış İlişkiler, Eğitim ve Rekabet Savunuculuğu Dairesi

- **Batı Avrupa'dan Güneydoğu Avrupa'ya olan güzergâhlarda faaliyet gösteren demir yolu kargo hizmeti ve blok tren nakliye aracılığı hizmeti sağlayıcılarının müşterileri paylaşmak suretiyle rekabeti kısıtladıkları iddiasının 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceğine karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
16.12.2015

Karar Sayısı:
15-44/740-267

Türü:
Soruşturma

Dosya kapsamında yapılan iki adet pişmanlık başvurusunda, Schenker & Co AG (SCHENKER AVUSTURYA), Schenker A.E.1 (SCHENKER YUNANİSTAN), Schenker Arkas Nakliyat ve Ticaret A.Ş. (SCHENKER ARKAS), Fertrans AG (FERTRANS), Kühne + Nagel International AG (K+N İSVİÇRE), Kühne+Nagel A.E. (K+N YUNANİSTAN), Rail Cargo Logistics - Austria GmbH2 (RCL AT) ve Raab-Oedenburg-Ebenfurter Eisenbahn AG3 (GYSEV)'nin blok trenlere ilişkin demir yolu nakliye aracılığı hizmetlerine yönelik müşterileri paylaşmak suretiyle kartel kurdukları iddia edilmektedir. Başvuruda ayrıca, bu kartelin kısmi olarak, SCHENKER AVUSTURYA'nın kontrolünde bulunan SCHENKER ARKAS vesilesiyle Türkiye'de 1998-2011 yılları arasında etkilerini göstermiş olabileceği ifade edilmektedir.

Pişmanlık başvuruları kapsamında, söz konusu müşteri paylaşımına ve bu paylaşımın Türkiye varışlı ve Türkiye çıkışlı nakliyeleri de kapsadığına ilişkin deliller sunulmuştur. Bu delillerden, pişmanlık başvuruları kapsamında yapılan açıklamalardan ve dosya kapsamında edinilen diğer bilgilerden hareketle, öncelikle Balkan Treni ve Soptrain işbirlikleri çerçevesinde uygulandığı belirtilen müşteri paylaşımına ilişkin değerlendirmelerde bulunulmuş, ardından ise bu paylaşımın Türkiye'ye etkileri üzerinde durulmuştur.

- Balkan Treni işbirliğine ilişkin değerlendirmeler bir bütün olarak ele alındığında,
 - SCHENKER AVUSTURYA, SCHENKER YUNANİSTAN, FERTRANS ve PROODOS'un 1998 yılından itibaren 01.01.1999 tarihinde hayata geçirilmek üzere, blok tren çekiş hizmetlerinin ortaklaşa satın alınmasına yönelik işbirliğinin ve bunun ayrılmaz bir parçası olarak görülen müşteri koruma programının hazırlıklarını yaptıkları ve 1999 yılının başından itibaren işbirliğini ve müşteri koruma programını hayata geçirdikleri,
 - 2000 yılında EXPRESS'in de blok tren işbirliğine ve müşteri koruma programına dahil olduğu, ancak 2001 yılında EXPRESS'in işbirliğinden ve dolayısıyla müşteri koruma programından ayrıldığı,

- 2004 yılı ortaları itibarıyla EXPRESS'in blok tren işbirliğine ve müşteri koruma programına yeniden katıldığı,
 - Müşteri koruma sisteminin 2005 yılı başında EXPRESS'in bir iştiraki olan RAABERSPED tarafından yönetilmeye başlandığı,
 - 2001-2006 döneminde SCHENKER ARKAS'ın SCHENKER AVUSTURYA idaresi altında müşteri koruma sisteminin uygulanmasında rol oynadığı,
 - 2007 yılı sonu/2008 yılı başı itibarıyla, RAABERSPED tarafından yönetilen kayıt sisteminin kaldırılarak, taraflar arasında müşteri paylaşımına devam edildiği,
 - 2004 ila 2009 yılları arasında EXPRESS YUNANİSTAN'ın da müşteri koruma sistemine dahil olduğu,
 - Müşteri koruma programının, ortaklar arasında zaman zaman anlaşmazlıklar yaşanmasına rağmen, 2011 yılına kadar sürdürüldüğü,
- Soptrain işbirliğine ilişkin değerlendirmeler bir bütün olarak ele alındığında;
- 2001 yılının sonlarında SCHENKER AVUSTURYA, SCHENKER YUNANİSTAN, FERTRANS, PROODOS ve GYSEV'in Soptrain blok tren hattına ilişkin olarak demir yolu çekiş hizmetlerinin ortak satın alınması amacıyla bir işbirliği yaptıkları ve bu işbirliği çerçevesinde Balkan Treni işbirliğine benzer bir müşteri paylaşım programını hayata geçirdikleri,
 - Müşteri koruma sisteminin GYSEV tarafından yönetildiği ve bu doğrultuda müşteri listelerinin ve kayıt taleplerinin GYSEV nezdinde tutulduğu,
 - Müşteri koruma sisteminin yöneticisi olmasının yanı sıra, GYSEV'in aynı zamanda bir nakliye aracı olarak da müşteri paylaşımı sistemine dahil olduğu,
 - 2005 yılında zaman zaman K+N İSVİÇRE'nin de müşteri paylaşımına ilişkin iletişime taraf olduğu,
 - 2005 yılında EXPRESS'in de blok tren işbirliğine ortak olarak alındığı ve müşteri koruma programına dahil olduğu,
 - Müşteri koruma programının, ortaklar arasında zaman zaman anlaşmazlıklar yaşanmasına rağmen, 2009 yılının ortalarına kadar sürdürüldüğü

anlaşmaktadır.

Bu değerlendirmeler çerçevesinde, yukarıda sayılan yurt dışında yerleşik şirketlerin Balkan Treni ve Soptrain işbirlikleri kapsamında müşteri koruması sistemi adı verilen bir uygulama vasıtasıyla müşteri paylaşımına ilişkin bir

anlaşma içerisinde buldukları ve bu suretle rekabeti kısıtladıkları sonucuna ulaşılmıştır.

Balkan Treni işbirliği çerçevesinde uygulanan müşteri paylaşımı anlaşmasının Türkiye piyasalarına etkisi olup olmadığına ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler çerçevesinde, anlaşmanın;

- 1999-2001, 2003-2004 ve 2007-2011 dönemleri bakımından Türkiye pazarına doğrudan etkisinin olduğunun tespit edilemediği,
- 2002 yılı bakımından Türkiye pazarına doğrudan etkisinin bulunduğu ancak bu etkinin müşteri paylaşımınının 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesini gerektirecek kadar "önemli" olmadığı, ayrıca bu etkinin "amaçlanmış/öngörülebilir" olduğunun da tespit edilemediği,
- 2005-2006 dönemi bakımından ise Türkiye pazarına doğrudan etkisinin bulunduğu ancak bu doğrudan etkinin müşteri paylaşımınının 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilmesini gerektirecek kadar "önemli" olmadığı, bunun yanı sıra "amaçlanmış/öngörülebilir" de olmadığı

kanaatine ulaşılmıştır.

Dosya mevcudu bilgi ve belgeler çerçevesinde, Balkan Treni işbirliği kapsamında uygulanan müşteri paylaşımı anlaşmasının 1999-2004 ve 2007-2011 dönemleri bakımından Türkiye piyasalarına Kanun'un 2. maddesi anlamında bir etkisi olduğuna ilişkin bir tespit yapılamaması ve söz konusu anlaşmanın 2005-2006 dönemi bakımından Türkiye piyasalarında Kanun'un 2. maddesi anlamında bir etki yaratmadığının anlaşılması nedeniyle, anılan anlaşmanın 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği sonucuna varılmıştır.

Soptrain işbirliği kapsamında uygulanan müşteri paylaşımı anlaşmasının Türkiye piyasalarına etkisi olup olmadığına ilişkin olarak yapılan değerlendirmeler çerçevesinde ise, söz konusu anlaşmanın Türkiye piyasalarına Kanun'un 2. maddesi anlamında bir etkisinin olmadığı, bu nedenle 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine ulaşılmıştır.

- **Ege Bölgesinde faaliyet gösteren çimento üreticilerinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı eylemlerde buldukları iddiası incelenmiş ve haklarında soruşturma yapılan teşebbüslerin uyumlu eylem halinde bölge paylaşmak ve fiyatları artırmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
14.01.2016

Karar Sayısı:
16-02/44-14

Türü:
Soruşturma

Başvurularda özetle; Denizli, Muğla, İzmir'de faaliyet gösteren çimento üreticilerinin aralarında anlaştıkları, çimento fiyatlarına ciddi oranlarda zamlar uyguladıkları, çimento fabrikalarının yerleşkelerini esas alarak müşteri ve bölge paylaştıkları, bayilerinin başka marka çimento satışı çimento fabrikaları bazında engelledikleri iddia edilmektedir.

Dosya kapsamında soruşturmaya konu çimento üreticilerinin satış gerçekleştirdikleri, dolayısıyla karşılıklı olarak çıkarlarının kesiştiği sekiz farklı il olan; İzmir, Aydın, Muğla, Manisa, Denizli, Burdur, Uşak ve Isparta illerindeki dökme çimento satış miktarı ve fiyat hareketleri incelenmiştir.

Soruşturmaya konu teşebbüslerde muhtelif yerinde incelemeler yapılmış, bu kapsamda iddialarla ilişkili çeşitli bulgulara ulaşılmıştır. Öncelikle; iddia konusu eylemlerin gerçekleşme olasılığı bulunan dönem(ler) ile rekabetçi yapının sürdüğü dönem ayrıştırılmış, bu kapsamda; belgeler, nitelikleri itibarıyla Ocak-Mart 2013 (2013 yılı birinci çeyrek) dönemi öncesi, Ocak-Mart 2013 (2013 yılı birinci çeyrek) ile Ekim-Aralık 2014 (2014 yılı dördüncü çeyrek) dönemi arası ve Ekim-Aralık 2014 dönemi (2014 yılı dördüncü çeyrek) sonrası olmak üzere üç farklı dönem aralığında incelenmiştir. Ocak-Mart 2013 dönemi öncesi belgeleri incelendiğinde, bu dönemin rekabetçi bir yapı sergilediği kanaatine ulaşılmıştır.

Ocak-Mart 2013 ile Ekim-Aralık 2014 dönemine bakıldığında ise tamamen farklı bir anlayışa geçildiği değerlendirilmiştir. Bu döneme ilişkin olarak sunulan belgelerde 2013 yılının değerlendirildiği ve 2014'ün ilk periyoduna ilişkin birtakım stratejilerin paylaşıldığı iki farklı toplantıya ilişkin yazışmalara ulaşılmıştır. 18.12.2013 ve 12.02.2014 tarihlerinde ihracata ilişkin konuların görüşülmesi amacıyla İstanbul Dış Ticaret Kompleksinde bir araya geldiği görülmektedir. Söz konusu toplantıya soruşturmaya konu teşebbüslerce iştirak edildiği toplantı tutanaklarından anlaşılmıştır. Bu kapsamda teşebbüsler arasında, stok miktarlarının paylaşıldığı, klinker stoğunun farklı pazarlara satılarak eritmeye çalışıldığı, geleceğe yönelik

satış stratejileri hakkında bilgi verildiği ve değişken maliyet gibi kritik bir işletme verisinin dile getirildiği anlaşılmaktadır.

Soruşturma tarafı teşebbüsler arasında gerçekleşen iletişim ve alışverişe konu bilginin niteliği dikkate alındığında, belgelere konu toplantılarda, soruşturma tarafı teşebbüslerin, birbirlerinin pazar davranışlarını etkileyebilecek nitelikte bir ilişki kurmuş oldukları ve gelecekteki davranışlarına ilişkin belirsizlikleri azalttıkları değerlendirilmektedir.

Bu çerçevede soruşturmaya konu teşebbüslerin Ocak-Mart 2013 ile başlayan ve Ekim-Aralık 2014 tarihi ile son bulan dönemde ortaya koydukları davranışların ve pazarın performans verilerinin rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalara benzerlik gösterdiği değerlendirilmektedir. Nitekim bu dönemde normal koşullar altında, pazarda bulunması gereken koşullara uymayan rekabet koşullarının ortaya çıktığı görülmektedir. Bu belirleme, pazarın normal koşulları için referans alınabilecek Ocak 2009-Ocak 2013 dönemi ile Ocak-Mart 2013 ile başlayan ve Ekim-Aralık 2014 ile biten döneminin karşılaştırılması suretiyle yapılması mümkündür.

Ocak 2009–Ocak 2013 tarihleri arasında 60-100 TL bandında dalgalanarak seyreden CEM I 42,5 ağırlıklı ortalama satış fiyatları, Ocak 2013 sonrasında 21 ay içinde 85 TL düzeyinden yaklaşık %83 oranındaki artışla 156 TL düzeyine yükselmiştir. Aynı tarihler arasında teşebbüslerin birim CEM I 42,5 üretim maliyetleri ise yaklaşık %16 oranında artarak 90 TL düzeyine ulaşmıştır. Ocak 2009-Ocak 2013 tarihleri arasında 80-110 TL bandında değişen CEM II 42,5 ağırlıklı ortalama satış fiyatlarının ise CEM I 42,5 fiyat hareketlerinde olduğu gibi Ocak 2013 tarihinden itibaren artış trendine girdiği Ocak 2013-Ekim 2014 döneminde yaklaşık %54 artışla 160 TL fiyat seviyelerine ulaştığı görülmektedir. Dolayısıyla, ihlal iddialarının bulunduğu 2013-2014 döneminde CEM I 42,5 talebinin istikrarlı bir artış göstermediği, 2013 yılında önceki döneme göre artış gösteren talebin, 2014 yılında 2011 yılının da altında kaldığı değerlendirilmektedir.

Sonuç olarak Ocak 2009–Ocak 2013 dönemindeki fiyat artışlarının çok üzerinde olduğu gibi maliyet ya da talep artışı gibi rasyonel ve makul gerekçelerle de açıklanamamaktadır. Maliyet artışının çok üzerindeki fiyat artışları soruşturma tarafı teşebbüslerin kar oranlarına da yansımış ve teşebbüslerin karlılık oranlarında yüksek artışlar olduğu görülmüştür. CEM I 42,5 için Ocak 2009-Ocak 2013 döneminde çoğunlukla 10-35 TL bandında seyreden soruşturma taraflarının ton başına ortalama karlarının Ocak-Mart 2013 döneminde 8-10 TL bandında kadar düştüğü, ancak bu tarihten itibaren Ekim 2014 tarihi itibarıyla 66 TL seviyesine ulaşarak Ocak 2013'e

göre %712 oranında arttığı tespit edilmiştir. Soruşturmaya konu teşebbüslerin Ocak 2009-Mart 2013 döneminde genel olarak, 20-40 TL bandında seyreden ortalama ton başına CEM 42,5 karlılıklarının 70 TL seviyesine ulaşarak %159'luk bir artış gösterdiği anlaşılmaktadır.

Sonuç olarak, Ocak-Mart 2013 tarihi ile Ekim-Aralık 2014 tarihi arasında kalan dönemde soruşturmaya konu teşebbüslerin uyumlu eylem halinde bölge paylaşmak ve fiyatları yükseltmek suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettikleri sonucuna varılmıştır.

- **Kayseri Fırıncılar ve Uncular Odası ile Türkiye Ekmek Üreticileri Federasyonunun Kayseri'de faaliyet gösteren fırıncıların ekmek satış fiyatlarına müdahale etmek ve bu teşebbüsleri belirli bir fiyat düzeyine zorlamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiası incelenmiş ve teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
21.01.2016

Karar Sayısı:
16-03/59-20

Türü:
Soruşturma

Başvurularda özetle; Kayseri Fırıncılar ve Uncular Odası (ODA) tarafından Kayseri'de ekmek satışı alanında faaliyet gösteren teşebbüslerin ekmek satış fiyatlarına müdahale edildiği, 50 kuruş olan ekmeğin azami fiyatının Eylül ayında ODA kararıyla 85 kuruşa yükseltildiği, belirlenen bu fiyat altında satış yapan fırıncıların ODA tarafından hem sözlü hem de basın yoluyla tehdit edildiği iddia edilmektedir.

İncelemeye konu başvurunun ekinde ODA tarafından belli bir fiyatın altında ekmek satışı yapılmasını önlemeye yönelik uygulamaların konu edildiği gazete haberleri ve ODA'ya ait sosyal medya hesabından yapılan paylaşımlara ait ekran çıktıklarına yer verilmiştir. Bu kapsamda, 2014 yılı içerisinde Kayseri ilinde ODA'nın ekmek satış noktalarına, ekmeğin azami fiyat tarifesinden satılmasını teşvik ettiği yönünde birtakım haberler olduğu görülmüştür.

Haberlerde ODA ve Ekmek Üreticileri Federasyonu (FEDERASYON) yetkililerinin ekmeğin rayiç bedel altında satılmaması yönündeki baskı ve telkinleri ön plana çıkmaktadır. Yetkililer tarafından, polis ve zabıta eşliğinde gerçekleştirilen baskınlarda, rayiç fiyat olarak nitelenen, gerçekte azami fiyat haddi olduğu anlaşılan fiyat düzeyinin altında satış yapmanın hukuka aykırı olduğu ifade edilmektedir. Öneri sürecinde basında yer alan söz konusu haberlerin ardından ODA'da yapılan yerinde incelemede "ucuz

ekmek satanlar" başlığı altında fırın unvan ve adreslerinin yer aldığı listeler ve rayiç fiyatın altında satış yapanlara karşı hukuki yollara başvurulmasına ilişkin ODA yönetim kurulu kararının yer aldığı karar defteri başta olmak üzere birtakım belgeler elde edilmiştir. Söz konusu belgelerden ilkinde düşük fiyatlı ekmek sattığı tespit edilen yirmi bir fırının adı ve iletişim bilgileri bulunmaktadır. ODA yönetim kurulu kararında düşük fiyatlı ekmek satan işyerlerine ihtar çekilmesinin karara bağlandığı görülmüştür.

ODA Başkanı ile yapılan görüşmede sadece beş fırına bu kapsamda ihtar da bulduklarını, bu fırınların maliyetin altında satış yapmak suretiyle haksız rekabette bulunduğunu, mevcut durumda 85 kuruş olan azami fiyat tarifesinin altında 50 kuruştan 85 kuruşa kadar farklı fiyatlarda ekmek satıldığını ifade etmiştir. Soruşturma döneminde ODA ve FEDERASYON'da yapılan yerinde incelemede ise, ekmek fiyatlarına müdahale edildiğine ilişkin herhangi bir belge bulunamamıştır.

Son olarak, yapılan yerinde inceleme ve görüşmelerin ardından, Kayseri'de Belediye sınırları içerisinde faaliyet gösteren bazı fırınlarda ekmek fiyatları incelenmiştir. Söz konusu incelemeler kapsamında yapılan tespitler sonucunda, fırınlarda ekmek satış fiyatlarının 50 ila 85 kuruş arasında değiştiği görülmüştür.

Yerel ve ulusal basında "Ekmek Artık Tek Fiyattan Satılacak", "Rekabet Yapan Fırıncılara Cezalar Yağacak", "1 Liranın Altında Ekmek Satan Fırınlara Kapatılacak" gibi başlıklarla yer alan haberlerde, Yargıtay tarafından onanmış bulunan bir mahkeme kararına atıf yapıldığı, fırıncıların bağlı bulunduğu meslek örgütlerinin de söz konusu yargı kararına atıfta bulunarak düşük fiyatlı/maliyetin altında satış yapan fırınlara uyarıda buldukları görülmektedir. Bu noktada fırıncılara yapılan söz konusu uyarıların rekabeti kısıtlama amacından ziyade mahkeme kararının uygulanmasından ibaret olduğu, bu çerçevede tarafların şikâyeteye konu uygulamalarının, söz konusu mahkeme kararının esasından farklılaşmadığı anlaşılmaktadır.

Öte yandan söz konusu uyarıların yerel seviyede olduğu ve pazarda etki doğurmadığı anlaşılmaktadır. Nitekim yukarıda yer verildiği üzere, soruşturma döneminde yapılan yerinde incelemelerde Kayseri'de şikâyeteye konu edilen bölgede ekmek fiyatlarının değişkenlik gösterdiği ve azami fiyat tarifesinin altında satış yapan çok sayıda fırıncı olduğu görülmüştür.

Soruşturma döneminde yapılan inceleme ve tespitler, Kayseri'de ODA veya FEDERASYON'un rekabeti kısıtlama amacı taşıyan ya da bu etkiyi doğuran bir uygulama içinde olmadıklarını göstermektedir. Bu noktada, haklarında soruşturma yürütülen ODA ve FEDERASYON'un 4054 sayılı Kanun'un 4.

maddesi kapsamında ihlal niteliği taşıyan bir uygulamalarının bulunmadığı, dolayısıyla söz konusu iki teşebbüs birliğine ceza verilmesine gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

- **Solgar Vitamin ve Sağlık Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal etmediğine dolayısıyla, aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca adı geçen teşebbüse idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
18.02.2016

Karar Sayısı:
16-05/116-51

Türü:
Soruşturma

Danıştay 13. Dairesinin 25.11.2014 tarih ve 2011/147 E., 2014/3741 K. sayılı iptal kararı üzerine yapılan soruşturmada, Solgar Vitamin ve Sağlık Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (SOLGAR) Anadolimed Ecza Deposu Tic. A.Ş.'ye (ANADOLUMED) ürün satışı yapmayı reddettiği, bu şekilde ayrımcılık yaparak hâkim durumunu kötüye kullandığı ve 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği iddiaları incelenmiştir.

4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hâkim durumun kötüye kullanılması hallerinden biri olarak kabul edilen mal vermeyi reddetme eyleminin ihlal olarak değerlendirilebilmesi için söz konusu teşebbüsün ilgili pazarda hâkim durumda bulunmasının yanı sıra birtakım koşulların da varlığı gerekmektedir. Söz konusu koşullar Hâkim Durumdaki Teşebbüslerin Dışlayıcı Kötüye Kullanma Niteliğindeki Davranışlarının Değerlendirilmesine İlişkin Kılavuz'un 43. paragrafında şu şekilde sıralanmıştır: reddetme, alt pazarda rekabet etmek için vazgeçilmez bir ürüne ya da hizmete ilişkin olmalı, reddetmenin, alt pazarda etkin rekabeti ortadan kaldırması muhtemel olmalı, reddetmenin tüketici zararına yol açması muhtemel olmalı.

SOLGAR'ın 2009 yılına ait besin destek ürünleri pazarında sahip olduğu pazar payı verilerinin yeknesaklık göstermediği, ancak her halükarda, SOLGAR'ın ilgili pazarda hâkim durumda kabul edilmesi için yeterli olmadığı tespit edilmiştir. SOLGAR'ın hâkim durumda olmadığı tespit edilmesinin yeterli olmakla birlikte, bütünlüğü sağlamak adına SOLGAR'ın hâkim durumda olduğu varsayımı altında eylemlerinin 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında kötüye kullanma niteliğini taşıyıp taşımadığı da incelenmiştir.

Başvuruda ANADOLUMED'in ürün alımı için SOLGAR'a pek çok kez sipariş verdiği ve diğer ecza depolarına uygulanan satış ve teslim koşullarının ANADOLUMED'e de uygulanmasını talep ettiği ancak, SOLGAR'ın sipariş taleplerini cevapsız bıraktığı ve kendilerine satış yapmadığı belirtilmiştir.

Bunun üzerine başvuru sahibi, Noter kanalıyla SOLGAR'dan satın almak istediği ürünleri içeren sipariş mektubu ile birlikte sipariş bedelini aşan bir banka teminat mektubunu SOLGAR'a göndermiştir. SOLGAR ise ticaret yapmamasının gerekçesini SOLGAR'a borcu olan EMEK ECZA hisselerinin ANADOLUMED tarafından satın alınmış olması olarak göstermiş ve SOLGAR'ın ithal ettiği ürünlerin reçete ile satılmayan besin takviyesi niteliğinde ürünler olduğunu ve muadillerinin piyasadaki muhtelif ithalatçı firmalardan temin edilebileceğini ifade etmiştir. Bahse konu ticari ilişki güncel olarak değerlendirildiğinde ise soruşturma döneminde ANADOLUMED'den SOLGAR ile aralarındaki ticari ilişkinin 2012 yılı itibarıyla tekrar başladığı ancak SOLGAR'ın kendilerine %100 teminat ile mal verdiği ve ANADOLUMED'in 2014 Eylül itibarıyla faaliyetini durduğu bilgisi edinilmiştir.

Mal vermeyi reddetme eyleminin ihlal olarak değerlendirilebilmesi için gereken diğer bir koşul olan reddetmenin alt pazarda rekabet etmek için vazgeçilmez bir ürüne ya da hizmete ilişkin olması koşulu bakımından, ANADOLUMED satışları içinde SOLGAR ürünlerinin payı ve reddedilen ürünün alternatif kanallardan temin edilebilirliği incelenmiş ve söz konusu ürünlerin bu açıdan vazgeçilmez olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan Kurul'un 03.01.2015 tarih ve 13-01/3-3 sayılı kararında yer alan ve alım yaptığı girdiye herhangi bir katma değer katmayan sadece bu ürünü alıp tekrar satan teşebbüsler açısından ilgili ürünün faaliyetlerinin devamı için zorunlu kabul edilmesinin mümkün gözükmediği yönündeki değerlendirme bağlamında, alt pazarda faaliyet göstermeyen SOLGAR'ın satmayı reddettiği ürünlerin bu ürünlerin sadece yeniden satışını yapan ANADOLUMED için vazgeçilmez olduğu söylenemeyecektir.

Reddetmenin alt pazarda etkin rekabeti ortadan kaldırmasının muhtemel olması koşuluna ilişkin olarak ise olayda üst pazarda hâkim durumda olan teşebbüsün bu gücünü alt pazardaki rakiplerini dışlamak üzere kullanması söz konusu değildir. Nitekim SOLGAR'ın alt pazarda faaliyeti bulunmamaktadır. Diğer bir ifade ile yeniden satıcı konumunda olan ANADOLUMED, SOLGAR'ın ürünlerini sadece yeniden sattığından iki teşebbüs arasında anlamlı bir rekabet bulunmamaktadır. Ayrıca, ecza depoculuğu faaliyeti için ilaç pazarından zorunlu bir girdinin tedarik edilmesi de söz konusu değildir. Aksine, iki pazar arasındaki ilişki yalnızca yeniden satış-dağıtım ilişkisinden ibaret olup, tedarik edilen ilaçlara ecza depolarınca bu anlamda bir katma değer sağlanmamaktadır.

Reddetmenin tüketici zararına yol açmasının muhtemel olması koşuluna ilişkin olarak ise, soruşturma döneminde yapılan araştırmalarda besin

destek ürünleri pazarında faaliyet gösteren pek çok firmanın olduğu ve pazara girişler açısından lisanslama gibi ciddi engellerin bulunmadığı gözlenmiştir. Bu bağlamda pek çok ecza deposu ve ilaç firmasının oldukça yoğun bir şekilde yer aldığı ve ilaç firmalarının tek bir ecza deposu ile çalışmak gibi bir yönelimlerinin olmadığı bir pazarda SOLGAR'dan edinilemeyen ürünlerin başka firmalardan ve hatta internet üzerinden temin edilebileceği bilgisinden hareketle ANADOLUMED'in SOLGAR ürünlerini satamamış olmasının tüketici zararına yol açacağı ihtimalinin olmadığı değerlendirilmiştir.

Bu çerçevede karara konu olayda mal vermenin reddi eyleminin gerçekleşmesinin koşulu olan üç unsurdan hiçbirinin gerçekleşmediği tespit edilmiştir. Ayrıca SOLGAR'ın EMEK ECZA'nın kendisine olan borcundan dolayı ve ANADOLU EMEK ile EMEK ECZA arasındaki bağın ANADOLUMED'in ticari kredibilitesini olumsuz etkilediği düşüncesinden hareketle mal vermemesinin haklı gerekçe olarak kabul edilmesi gerektiği değerlendirilmiştir.

- **Ecocaps's S.R.L Socio Unico'nun ALU-LID kapak sistemlerini Türkiye'de Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayi A.Ş. dışında hiçbir bira üreticisine satmasının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında hâkim durumun kötüye kullanılması olarak nitelendirilemeyeceğine, ECOCAPS's S.R.L Socio Unico ile Türk TUBORG Bira ve Malt Sanayi A.Ş. arasında imzalanan Kutu Koruma Kapağı Tedarik Sözleşmesi ve Kutu Koruma Kapağı Uygulama Makinesi Sözleşmesine bireysel muafiyet verilmesine karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
10.02.2016

Karar Sayısı:
16-04/69-27

Türü:
Önaraştırma

Anadolu Efes Biracılık ve Malt Sanayi A.Ş. (EFES) tarafından yapılan başvuru konusu husus Ecocaps's S.R.L Socio Unico'nun (ECOCAPS) TUBORG ile imzalamış olduğu anlaşmadaki münhasırlık hükmü uyarınca EFES'e kutu içeceklere yönelik kapak paketleme/koruma sistemleri tedarik etmemesine ilişkindir. Bu çerçevede ECOCAPS'in EFES'e söz konusu sistemleri temin etmemesi sebebiyle ECOCAPS'in tek tarafları davranışları öncelikle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında, ardından ECOCAPS ile TUBORG arasında imzalanan münhasırlık hükmü içeren anlaşma 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilmiştir.

İhlalde bulunduğu iddia edilen ECOCAPS'in varsayımsal olarak hâkim durumda olduğu kabul edilerek teşebbüsün eylemi analiz edilmiştir. 2010 yılından itibaren TUBORG Bira ve Malt Sanayi A.Ş.'nin (TUBORG) pazar payında tedrici bir artış, EFES pazar payında ise belli bir miktar azalış gözlemlense de; EFES gerek bira pazarında gerekse bira pazarının, organize-geleneksel, kutu ve diğer bira ürünleri segmentlerinde, yüksek pazar paylarına sahip bulunmaktadır. Bu anlamda EFES'in, ECOCAPS kapak sistemlerini belli bir süre temin edememesinin pazarı kapama etkisi yaratmasının makul bir olasılık olmadığı kanaatine varılmıştır. Ayrıca bira pazarındaki satışların yarısından fazlası söz konusu kapak sistemlerinin uygulaması dışında yer alan segmentlerden kaynaklanmakta olup bu kapak sistemlerine ilişkin herhangi bir uygulamadan etkilenmemektedir.

Üçüncü olarak TUBORG'un 2010 yılından itibaren istikrarlı bir pazar payı artış eğiliminde olduğu ve kutu bira bakımından TUBORG'un kapak paketlenme/koruma sistemi uygulamaya başladığı Mart 2015 öncesi ve sonrası dönemler için iki teşebbüsün satış trendi karşılaştırıldığında, dönemsel dalgalanmalar dışında kutu bira satışlarının benzer şekilde artış gösterdiği görülmektedir. Kutu bira segmenti bakımından pazar payları ile ECOCAPS koruma/kapak teknolojisi kullanımı arasında; farkedilebilir, ancak oyuncuların göreceli pazar konumunda pazar ortalamasını değiştirecek nitelikte ayrık bir değişiklik yaratacak kadar esaslı olmayan pozitif bir ilişki olduğu görülmektedir. Zira söz konusu sistemlerin kullanılmaya başlanmasını müteakip TUBORG'un kutu bira pazarında, genel pazar payı artış eğilimine göre bir miktar daha yüksek pazar payı artışı kaydedilmiştir. Bunun yanında, söz konusu karşılaştırmaların, EFES'in kutu bira pazarına yönelik alternatif kapak sistemlerinden hiçbirini kullanmayı tercih etmediği bir duruma ilişkin olduğu hatırd tutulmalıdır.

Ayrıca büyüyen kutu bira pazarında EFES'in satışlarını artırmakla birlikte pazar payındaki azalış eğiliminin azalarak; TUBORG'un ise 2010 yılından bu yana bira satışlarını artırmakla birlikte kutu bira pazarındaki pazar payı artış eğiliminin azalarak devam ettiği tespiti karşısında, söz konusu kapak sistemlerine ilgili bira segmentindeki tüketicilerin bir kısmının marjinal altı tüketici niteliği çerçevesinde değer atfettiği ve söz konusu pazar payı kaybının yavaşladığı çıkarsamasında bulunabilecektir. Bira pazarına yönelik olarak "hijyenik kapaklı kutu bira pazarı" gibi bir pazar tanımının söz konusu olmadığı da dikkate alındığında, tüm bu verilerin değerlendirilmesi sonucunda ECOCAPS kapak sistemlerinin, bira pazarında faaliyette bulunmak için kritik bir girdi niteliğinde olmadığı anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayan hükümler içeren ECOCAPS ile TUBORG arasındaki "Kutu Koruma Kapağı Tedarik

Sözleşmesi ve Kutu Koruma Kapağı Uygulama Makinesi Sözleşmesi'nin 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet alabileceği kanaatine ulaşılmıştır.

- **Nuh Çimento Sanayi A.Ş. ve Nuh Beton A.Ş.'nin fiyat sıkıştırması yapmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediklerine karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
18.02.2016

Karar Sayısı:
16-05/118-53

Türü:
Soruşturma

Danıştay 13. Dairesinin 25.11.2014 tarih ve 2011/69 E., 2014/3739 K. sayılı iptal kararı üzerine başlatılan soruşturmaya konu iddialar, Nuh Çimento Sanayi A.Ş.'nin (NUH ÇİMENTO), İstanbul Anadolu yakasındaki (Kocaeli dâhil) çimento pazarında hâkim durumda bulunduğu ve bu hâkim durumundan kaynaklanan gücünü kullanarak hazır beton pazarında fiyat sıkıştırması yaptığı, şikayetçi Detaş Beton San. A.Ş.'nin (DETAŞ BETON) hazır beton temin işini aldığı Yeşil Vadi Konutları Projesi'nde kendisi hazır beton vermeye devam ederken NUH ÇİMENTO'nun Nuh Beton A.Ş. (NUH BETON) lehine araya girdiği, DETAŞ BETON'un altında ve uzun vadeli sabit fiyat vererek işin geri kalanını kendisinden kaptığı, ayrıca NUH ÇİMENTO'nun şikâyetçinin çimento taleplerine cevap vermediği yönündedir. NUH ÇİMENTO'nun bu uygulamalarının 2004 yılından başvuru tarihi olan 2010 yılı Haziran ayına kadar devam ettiği ifade edilmiştir.

Çimento bakımından ilgili coğrafi pazara yönelik olarak yapılan analizlerde, Kurul'un geçmiş tarihli kararları doğrultusunda, gerçekleşmiş ürün akışlarının incelenmesine dayalı olan Elzinga-Hogarty (E-H) testinin yanı sıra Kurulca geliştirilen ve bir çimento tesisinin bir ile olan satışlarının o ilin toplam tüketimi içindeki oranını dikkate alan %10 kriteri yönteminden faydalanılmıştır. Söz konusu testler ve coğrafi uzaklıklar birlikte değerlendirilerek en riskli durumu içeren ve tanımlanması mümkün en dar coğrafi pazar "İstanbul, Kocaeli, Sakarya ve Yalova illeri" olarak belirlenmiştir. Hazır beton bakımından ilgili coğrafi pazar ise "İstanbul Anadolu Yakası" olarak belirlenmiştir.

NUH ÇİMENTO ve NUH BETON'da gerçekleştirilen yerinde incelemelerde başvuruda yer verilen iddiaları destekler nitelikte herhangi bir bilgi ya da belgeye ulaşılamamıştır.

Başvuru konusu uygulamaların, 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesinde kapsamında, dışlayıcı kötüye kullanma hallerinden olan mal vermenin reddi/sözleşme yapmanın reddi ya da fiyat sıkıştırması olarak değerlendirilebilmesi için öncelikli koşul, eylemi gerçekleştirdiği iddia edilen

dikey bütünleşik teşebbüsün faaliyet gösterdiği üst pazar olan çimento pazarında hâkim durumda olmasıdır. Dosya kapsamında hâkim durum analizi gri çimento pazarında 2004-2010, hazır beton firmalarının alımlarının önemli bir kısmını oluşturan dökme çimento pazarı özelinde ise 2006-2010 yıllarını kapsayan verilere dayalı olarak yapılmıştır. Hâkim durum tespitinde birincil gösterge, teşebbüsün ilgili pazardaki pazar payıdır. Pazara giriş engellerinin bulunup bulunmadığı da pazar payı analizi ile birebir bağlantılı olarak hâkim durum analizinde kullanılmaktadır. Kurul'un yerleşik uygulamasında %40'ın altında pazar payına sahip olan teşebbüslerin hâkim durumda olması ihtimalinin düşük olduğu kabul edilmekte, bu düzeyin üzerindeki pazar payına sahip olan teşebbüsler bakımından ise daha detaylı bir incelemeye gidilmektedir.

Çimento üretiminin sermaye yoğun bir faaliyet olması, önemli ölçüde pahalı yatırımlar gerektirmesi ve yatırımların faaliyete geçirilmesinin zaman alması, batık maliyetlerin bulunması sebepleriyle bu sektörde pazara giriş engellerinin yüksek olduğu kabul edilebilir. İncelenen dönemde, pazara Traçim Çimento San. ve Tic. A.Ş. ile Sançim Bilecik Çimento Madencilik Beton Sanayi ve Ticaret A.Ş. giriş yapmış olmakla birlikte, ilgili coğrafi pazarda önemli bir pay elde ettiklerini söylemek doğru olmayacaktır.

Gri çimento ve dökme çimento pazarı bakımından yapılan hesaplamalarda en riskli durumun değerlendirilmesi bakımından NUH ÇİMENTO'nun grup içi satışları da pazar payına dahil edilmiştir. Böyle bir durumda dahi NUH ÇİMENTO'nun ilgili pazarlardaki payları hâkim durum değerlendirmelerinde kritik eşik olarak incelenen %40-50 oranının altında kalmaktadır. Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin (AKÇANSA) hem İstanbul Avrupa Yakası'nda bulunan fabrikası hem de Kocaeli ve Yalova illerindeki terminalleri aracılığıyla NUH ÇİMENTO üzerinde rekabetçi baskı uygulayabilmesi mümkündür. Buna ilaveten, ilgili coğrafi pazarda limanların bulunduğu ve incelenen dönemde hem gri çimento hem de dökme çimento açısından NUH ÇİMENTO üzerinde rekabetçi baskı oluşturabilecek birden fazla teşebbüsün faaliyet gösterdiği anlaşılmaktadır.

Hâkim durum değerlendirmelerinde, incelenen teşebbüsün makul bir süre boyunca pazar payını muhafaza edebilmesi ve pazarda kendisine baskı yaratabilecek güçte rakiplerin bulunmaması, bir diğer deyişle teşebbüsün ürünün arz ve fiyat miktarını tek başına tespit edebilmesi esastır. Bu açılardan değerlendirildiğinde, NUH ÇİMENTO'nun 2004-2010 dönemindeki pazar payının, hâkim durum analizlerinde kritik eşik olarak değerlendirilen %40 seviyesinin çoğunlukla altında kaldığı ve aynı pazarda kendisine baskı yaratabilecek güçte rakiplerinin bulunduğu tespit edilmiştir. Bu sebeplerle, NUH ÇİMENTO'nun gri çimento veya dökme çimento açısından "İstanbul,

Kocaeli, Yalova ve Sakarya" illeri ile sınırlandırılmış coğrafi pazarda hâkim durumda olmadığı tespitine ulaşılmaktadır.

Bunun yanı sıra şikâyete konu eylemlerin mal vermenin reddi ve fiyat sıkıştırması sayılabilmesi için, üst pazar ürününün alt pazarda faaliyet gösterebilmek için vazgeçilmez olması da gerekmektedir. Bir başka deyişle, alt pazarda faaliyet gösteren hazır beton üreticilerinin, NUH ÇİMENTO tarafından sağlanan çimento ürününün temini için başvurabilecekleri mevcut ya da potansiyel bir ikame yol bulunmaması gerekmektedir. Ancak İstanbul Anadolu Yakası'nda faaliyet gösteren hazır beton üreticisi teşebbüslerin dökme çimento ihtiyaçlarının ne kadarını NUH ÇİMENTO'nun rakiplerinden elde ettikleri incelendiğinde NUH ÇİMENTO tarafından sağlanan çimentonun ilgili bölgede faaliyet gösterebilmek için zorunlu ya da vazgeçilmez nitelikte olmadığı anlaşılmaktadır.

Yıkıcı fiyatlama ile ilişkin olarak hazır beton pazarında yapılan analizler çerçevesinde, İstanbul Anadolu Yakasında NUH BETON'un, pazar payının düşük olması, ayrıca hazır beton pazarının yapısı itibarıyla pazara girişte gerek iktisadi gerekse de hukuki bakımdan önemli engellerin bulunmaması nedenleriyle hâkim durumda bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Sonuç itibarıyla NUH ÇİMENTO ve NUH BETON'un 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal etmediklerine dolayısıyla, aynı Kanun'un 16. maddesi uyarınca adı geçen teşebbüslere idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına karar verilmiştir.

- **Ramazan Çetin Teknik Hazır Beton Ortaklığı vasıtasıyla yürütülen ortak üretim ve ticarileştirme anlaşmasının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinin kapsamında olduğuna, bu oluşuma bireysel muafiyet tanınamayacağına ve söz konusu ortaklık ile ortaklığın kuruluşuna iştirak eden teşebbüslere idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
18.02.2016

Karar Sayısı:
16-05/117-52

Türü:
Soruşturma

Dosya konusu iddialar, Sinop ilinde hazır beton üretimi alanında faaliyet gösteren Magtaş Mad. İnş. Pet. Ür. Oto. Taş. Ürt. San. ve Tic. Ltd. Şti. (BOYABAT BETON), Dostlar Kum Çakıl İnş. Müt. İhr. İth. San. ve Tic. Ltd. Şti. (GÜNEŞ BETON), Çetin Nakliyat Yakıt San. ve Tic. Ltd. Şti. (ÇETİN BETON) ve Çakılsan Yapı Mal. Taş. İnş. Taah. Hafr. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (ÇAKILSAN BETON) birlikte Ramazan Çetin Teknik Hazır Beton Ortaklığı

(TEKNİK BETON) adı altında bir şirket kurdukları ve aralarında anlaşarak Temmuz ayında yaklaşık 110 TL olan hazır beton fiyatlarını 155 TL seviyesine çıkarttıkları yönündedir.

İlgili ürün pazarı hazır beton pazarı, ilgili coğrafi pazar ise "Sinop ili Merkez, Erfelek ve Gerze ilçeleri" ve "Sinop ili Boyabat, Durağan ve Saraydüzü ilçeleri" olmak üzere iki ayrı pazar olarak tanımlanmıştır.

TEKNİK BETON'un ortak kontrol koşulunu sağlamaması nedeniyle ortak girişim olarak değerlendirilemeyeceği, bu bakımdan 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 2010/4 sayılı Tebliğ kapsamında birleşme/devralma işlemi niteliğinde olmadığı ve bu kapsamda bir işlem tesis edilmesine gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi bakımından yapılan değerlendirmede ise ilgili pazarda faal olan ÇAKILSAN BETON, ÇETİN BETON ve BOYABAT BETON ile pazara giriş yapmayı planlayan GÜNEŞ BETON'un, TEKNİK BETON'un üzerinden hazır beton üretimi, pazarlaması ve dağıtımını yapılması konusunda anlaşmaya vardığı anlaşılmıştır. Yapılan anlaşma neticesinde, pazarda faaliyet gösteren en büyük iki hazır beton üreticisi olan ÇETİN BETON ve ÇAKILSAN BETON'un hazır beton üretim ve dağıtım imkânlarını TEKNİK BETON'a kiralamak ve fiilen kullanılmak suretiyle hazır beton faaliyetini sonlandırdığı görülmektedir. Bununla birlikte BOYABAT BETON ve GÜNEŞ BETON beton mikserlerinden birkaçını TEKNİK BETON'a kiralamıştır. Ayrıca yapılan görüşmelerde ihtiyaç dâhilinde ortakların tesislerinden TEKNİK BETON'a üretim yaptırıldığı ifade edilmiştir. Taraflar, ortakların kendi faaliyetlerini sürdürmelerinin önünde bir engel olmadığını belirtmiş ancak BOYABAT BETON'un tesisinde önce yapılan saldırı, ardından yaşanan arıza nedeniyle, GÜNEŞ BETON'un tesisinde ise belge eksikliği nedeniyle kendi namlarına üretim yapılamamıştır. GÜNEŞ BETON'un tesisinde oldukça büyük bir ölçüde TEKNİK BETON'a "santral altı" üretim yapılmıştır. Dolayısıyla, TEKNİK BETON'un oluşturulmasının ardından GERÇEK BETON faaliyetine başlayana kadar ilgili pazarda sadece TEKNİK BETON'un hazır beton faaliyeti kalmıştır. Bu bakımdan, taraflar arasındaki anlaşma, "ortak üretim ve ticarileştirme anlaşması" olarak değerlendirilmiştir.

Bir yatay işbirliği anlaşmasının rekabeti kısıtlayıp kısıtlamadığının değerlendirilmesi için, öncelikle anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı bir amacının ya da rekabeti kısıtlamaya dönük fiili ya da potansiyel bir etkisinin bulunup bulunmadığının belirlenmesi gerekmektedir. Rekabeti kısıtlayıcı bir anlaşma söz konusuysa, anlaşma sonucunda ortaya çıkacak faydaların belirlenmesi, bu faydaların anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı etkilerinden daha fazla olup olmadığının ortaya konulması gerekecektir. Bir başka deyişle, rakipler

arasında yapılan yatay işbirliği anlaşmaları 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilirken, öncelikle anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı olup olmadığının değerlendirilmesi, anlaşmanın 4. madde kapsamında rekabeti kısıtlayıcı olduğu tespitinin yapıldığı durumda ise 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi çerçevesinde muafiyetten yararlanıp yararlanamayacağının tespit edilmesi gerekmektedir.

Rekabeti kısıtlama amacı bulunan bir anlaşma doğası gereği 4. madde kapsamında ihlal teşkil ettiğinden, söz konusu anlaşmanın pazardaki fiili ya da potansiyel etkilerinin incelenmesine gerek bulunmamaktadır. Bir anlaşmanın rekabeti kısıtlayıcı amacının olup olmadığının değerlendirilmesinde anlaşmanın içeriği, ulaşmaya çalıştığı hedefler ve anlaşmanın yer aldığı iktisadi ve hukuki çerçeve dikkate alınmalıdır.

Dosya kapsamında edinilen bilgilerden, Merkez coğrafi pazarının anlaşma öncesi yoğunlaşmış bir yapıda olduğu anlaşılmaktadır. ÇETİN BETON ve ÇAKILSAN BETON'un hazır beton faaliyetlerinin tümünü TEKNİK BETON'a aktarması ile söz konusu anlaşma neticesinde pazarın yapısı daha da yoğunlaştırılmıştır. TEKNİK BETON'un oluşturulduğu dönemde ortaklara ait diğer iki tesiste farklı nedenlerle üretim yapılamadığı için, GERÇEK BETON pazara giriş yapana kadar, Merkez coğrafi pazarında sadece TEKNİK BETON faaliyet göstermiştir. Bu süreçte, BOYABAT BETON ve GÜNEŞ BETON kendi namlarına faaliyetlerine devam edebilseler dahi, ilgili ürün pazarı gibi homojen nitelik arz eden bir ürünün bulunduğu ve oldukça yoğunlaşmış bir pazarda, bu şekilde ortak üretim ve ticarileştirme anlaşmasına gidilmesinin, genel anlamda fiyatların koordine edilmesi, üretim miktarının belirlenmesi ve müşteri veya bölge paylaşımı gibi rekabetçi sorunlara yol açacağı sonucuna varmak mümkündür. Nitekim ilgili ürün pazarı ve coğrafi pazar, yukarıda yer verilen yatay işbirliği anlaşmalarının rekabetçi sorun yaratabileceği kabul edilen pazar özelliklerini büyük ölçüde göstermektedir.

Bu çerçevede, ilgili dönemde pazarda hâlihazırda faaliyet gösteren teşebbüslerin tamamının ve bir potansiyel rakip teşebbüsün ortak üretim, pazarlama ve dağıtım faaliyetine girmiş olmasının taraflara önemli bir pazar gücü sağladığı ve olası rekabetçi davranışların önüne geçtiği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte, tarafların her biri kendi faaliyetlerini ayrıca sürdürseler dahi, ilgili pazarın yukarıda değerlendirilen özellikleri göz önünde bulundurulduğunda, TEKNİK BETON oluşumunun ve bu oluşum üzerinden yürütülen ortak üretim ve ticarileştirme faaliyetlerinin, teşebbüslerin fiyat ve üretim miktarının koordine edilmesine yol açma ihtimalinin yüksek olduğu kanaatine varılmıştır. Ayrıca, herhangi bir ortak üretim ve ticarileştirme anlaşması olmasa dahi, TEKNİK BETON'un mevcut hissedarlık ve kontrol yapısının ilgili pazarda teşebbüslerin faaliyetleri

arasında koordinasyona yol açma ihtimalinin yüksek olduğu değerlendirilmiştir.

Dolayısıyla, dosya konusu TEKNİK BETON oluşumunun ve TEKNİK BETON vasıtasıyla yürütülen ortak üretim ve ticarileştirme anlaşmasının 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında olduğu tespit edilmiş ve söz konusu oluşuma 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınamayacağı değerlendirilmiştir.

- **Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş. tarafından akaryakıt dağıtım şirketlerine gönderilen ve 2016 yılı boyunca uygulanacak olan "2016 Yılı Akaryakıt Satış Uygulamaları" ve dağıtım şirketlerinin TÜPRAŞ'tan motorin çekişlerine yönelik olarak uygulanan "Ciro Primi" sisteminin hâkim durumun kötüye kullanılması olarak kabul edilemeyeceğine karar verilmiştir.**

Karar Tarihi:
16.03.2016

Karar Sayısı:
16-10/159-70

Türü:
Önaraştırma

Ciro primi uygulaması özünde/ nihai tahlilde bir indirim sistemi olarak değerlendirilebilir. 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi kapsamında Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.'nin (TÜPRAŞ) tek taraflı eylemler bağlamında indirim sistemlerinin ihlal olarak değerlendirilebilmesi için öncelikle TÜPRAŞ'ın ilgili pazarda hâkim durumda olduğunun, sonrasında ise uyguladığı ciro primi sisteminin rekabet karşıtı dışlamaya veya ayrımcılığa yol açtığına ortaya konulması gerekmektedir. Nitekim dosya kapsamında yapılan değerlendirmede ilgili pazar değerlendirmesi yapılmış olmakla birlikte bir hâkim durum analizi yapılmamış; ihlalde bulunduğu iddia edilen TÜPRAŞ'ın hâkim durumda olduğu kabul edilerek ciro primi sistemi analiz edilmiştir.

Pazardaki motorin talebinin hâlihazırda hemen hemen yarısının ithalat yoluyla karşılandığı ve TÜPRAŞ'ın yurtiçi üretimin tek kaynağı olduğu dikkate alındığında, TÜPRAŞ tarafından uygulanan ciro priminin mevcut bir dışlama etkisinden bahsedilemeyeceği değerlendirilmiş; bu doğrultuda, söz konusu uygulamanın alt pazarda faaliyet gösteren dağıtıcılar arasında ayrımcılığa yol açıp açmayacağı bakımından değerlendirilmesi gerekmiştir.

TÜPRAŞ tarafından motorin pazarına yönelik olarak uygulanan ciro primi incelendiğinde, söz konusu prim sisteminin geriye dönük ve artan oranlı olduğu, ancak müşterilerin dönem başında planlanan alım miktarını aşmaları halinde bir üst dilimden faydalanmalarına veya eksik alım

yapmaları halinde ise bir alt dilime geçmelerine imkân vermesi nedeniyle müşterilere önemli ölçüde esneklik tanıdığı kanaatine varılmıştır.

Bunun yanında, inceleme konusu prim sisteminin kişiselleştirilmiş değil, standart hedefli, şeffaf ve tüm müşterilere eşit koşullarda ve objektif miktarlar için verilen miktar indirimlerinden olduğu görülmektedir. Bu nedenle, söz konusu sistemin dağıtıcıların belirli özelliklerine göre değil, yapılan ticari işlemin niteliğine göre tasarlandığı, dolayısıyla dağıtıcılar arasında rekabet karşısı bir ayrımcılığa yol açmayacağı sonucuna ulaşılmıştır.

Öte yandan, söz konusu prim sisteminin esas itibarıyla TÜPRAŞ tarafından gerçekleştirilen yatırımlar sonucunda artan motorin üretim kapasitesinin değerlendirilmesi amacıyla yapıldığı, hâlihazırda motorin talebinin hemen hemen yarısının ithalat yoluyla sağlandığı, söz konusu kapasite artışı sonrasında da talebin oldukça önemli bir kısmının ithalat yoluyla karşılanacağı ve dağıtıcılar tarafından ithalatın imkânının sınırlanmasına yönelik herhangi bir durumun söz konusu olmadığı hususları göz önünde bulundurulmalıdır.

Buna ek olarak, bahse konu prim sisteminin 10.000 ton gibi oldukça makul düzeyde düşük bir tonajdan başlatıldığı; en düşük prim oranı %1,75'in 10.000-100.000 ton arası alımlara ve en yüksek prim oranı %3'ün ise 1.500.000 ve üzeri alımlara denk geldiği, prim oranlarının %0,25 basamaklarla artırılmasına karşın her bir ilave %0,25 artış için alım miktarı artışının giderek arttığı, dolayısıyla prim sisteminin marjinal getirisinin giderek azalmasına bağlı olarak daha ziyade küçük ve orta ölçekli dağıtıcılar lehine sonuç doğurması muhtemel görülmektedir.

Bununla birlikte, TÜPRAŞ tarafından yapılan 2015 yılındaki toplam motorin satışları ile ciro primi uygulanması halinde hangi dağıtıcılara gerçekleştirilen satışların ciro primi kapsamında olacağına ilişkin bilgiler incelendiğinde, söz konusu ciro primi sisteminden 32 dağıtıcının yararlandığı, TÜPRAŞ tarafından gerçekleştirilen toplam motorin satışlarının ise yaklaşık %99'unun prim sistemi kapsamında olduğu dikkat çekmektedir.

Diğer yandan Kurul tarafından menfi tespit verilen, TÜPRAŞ ile ihrakiye teslim/dağıtım kuruluşları arasında tip sözleşme olarak uygulanmakta olan 2015 yılı Jet A-1 Satış Uygulamaları kapsamında yer alan ciro primi sisteminin konu olduğu jet yakıtı dağıtım pazarında rekabet şartlarının büyük ölçüde yapısal faktörler ve alıcıların alım politikaları tarafından belirlendiği; buna mukabil motorin dağıtım pazarı bakımından her iki kısıtın da geçerli olmadığı ve pazarın çok daha fazla sayıda oyuncu barındırdığı dikkate alındığında inceleme konusu prim sisteminin dağıtım pazarında

rekabet karşıtı etkilerinden söz etmenin oldukça güç olduğu değerlendirilmektedir.

Son olarak, dağıtıcılar tarafından inceleme konusu prim sisteminin etkilerine ilişkin yapılan değerlendirmelerde inceleme konusu prim sisteminin dağıtım pazarında rekabet karşıtı ayrımcılığa yol açmadığı ve oldukça geniş bir yelpazede belirlenerek pek çok sayıda dağıtıcıyı kapsadığı, ithalat yapma kabiliyetine sahip olan ve olmayan dağıtıcılar arasındaki maliyet asimetrisinde iyileşmeye yol açacağı ve farklı ölçekteki teşebbüslerin alım koşulları arasındaki farkı azalttığı hususları dikkat çekmektedir. Bu çerçevede, TÜPRAŞ tarafından akaryakıt dağıtım şirketlerine gönderilen ve 2016 yılı boyunca uygulanacak olan "2016 Yılı Akaryakıt Satış Uygulamaları" kapsamında dağıtıcıların motorin alımlarına yönelik olarak uygulanan ciro primi sisteminin indirim sistemleri yoluyla hâkim durumun kötüye kullanılması olarak kabul edilemeyeceği sonucuna ulaşılmıştır.

- **Petrol Sahası Hizmetleri Pazarında Faaliyet Gösteren Halliburton Co. ve Baker Hughes Inc. ABD Adalet Bakanlığı ve Komisyonu'ndan Gelen İtirazlar Üzerine Birleşme Planlarını İptal Etiler**

2014 yılının Ekim ayında kamuoyuna birleşmeyi planladıklarını açıklayan ve petrol sahası hizmetleri pazarında faaliyet gösteren en büyük ikinci ve üçüncü şirketler olan Halliburton Co ve Baker Hughes Inc., bu planlarını ABD Adalet Bakanlığı ve AB Rekabet Komisyonu'ndan gelen itirazlar üzerine iptal etti.

ABD Adalet Bakanlığı Başsavcısı Loretta LYNCH ve ABD Adalet Bakanlığı Başsavcı Yardımcısı Bill BAER tarafında söz konusu birleşme planına ilişkin 6 Nisan 2016 tarihinde yapılan basın açıklamalarında, ABD Adalet Bakanlığı olarak planlanan birleşme işleminin iptali için dava açtıklarını, bunun nedeninin ise birleşme sonrasında petrol sahası hizmetleri pazarının yapısının duopol piyasaya dönüşecek olması ve teşebbüsler tarafından getirilen önerilerin yetersiz bulunması olduğu ifade edilmişti.

Aynı gün birleşme planı hakkında Halliburton Co ve Baker Hughes Inc'ten yapılan ortak açıklamada ise Amerikan hükümeti tarafında endüstrilerinin rekabetçiliğinin küçümsendiği, birleşmenin tüketicilerin daha kaliteli ve etkin ürünlere ve servislere erişimini kolaylaştıracağı ve kendileri tarafından elden çıkartılması önerilen iş kollarının ABD Adalet Bakanlığı'nın kaygılarını giderecek ölçüde yeterli olduğu ifade edilmiştir.

Kaynaklar:

<http://www.reuters.com/article/us-bakerhughes-m-a-halliburton-idUSKCN0XS1KW>

http://globalcompetitionreview.com/news/article/40834/us-doj-sues-block-halliburtonbaker-hughes/?utm_source=Law%20Business%20Research&utm_medium=email&utm_campaign=6971432_GCR%20Briefing&dm_i=1KSF,45F6W,IT2UTG,F35OC,1

<https://www.justice.gov/opa/speech/attorney-general-loretta-e-lynch-delivers-brief-remarks-press-conference-call-announce>

<https://www.justice.gov/opa/speech/assistant-attorney-general-bill-baer-delivers-remarks-press-call-announcing-justice>

<https://www.justice.gov/atr/file/838661/download>

- **Güney Afrika'da da Kartellere Ceza Hukuku Hükümleri Uygulanmaya Başlandı**

Güney Afrika'da 1 Mayıs 2016 tarihinde yürürlüğe giren kanunla kartele taraf olan teşebbüslerin yöneticileri veya müdürleri yaklaşık 40.000 €'luk bir ceza ve 10 yıla kadar hapis cezası ile cezalandırılabilir.

Güney Afrika Kalkınma Bakanı Ebrahim Patel tarafından 21 Nisan 2016 tarihinde yapılan açıklamada ise, yeni kanunla birlikte devletin fiyatların yükselmesine neden olan ve yeni teşebbüslerin piyasalara girmesine engel olan yolsuzluk, kartel ve rekabetçi olmayan faaliyetlerle mücadeledeki gücünün artacağı ifade edildi.

Yürürlüğe girecek olan kanunla birlikte teşebbüslerinin kartele taraf olmasını sağlayan yöneticilerin adli yargılaması Güney Afrika Rekabet Komisyonu tarafından değil Ulusal Savcılık Otoritesi tarafından yapılacak ve yöneticilerin yargılanıp yargılanmayacağına yine Ulusal Savcılık Otoritesi karar verecek. Ancak Güney Afrika Rekabet Komisyonu pişmanlıktan yararlanabilecek kişiler hakkında Ulusal Savcılık Otoritesi'ne bilgi sunabilecek.

Kaynaklar:

http://globalcompetitionreview.com/news/article/40933/south-africa-criminalises-cartels/?utm_source=Law%20Business%20Research&utm_medium=email&utm_campaign=7027509_GCR%20Briefing&dm_i=1KSF,46MGL,IT2UTG,F828G,1

<http://www.economic.gov.za/communications/speeches/minister/minister-speeches-2016>

<http://www.lexology.com/library/detail.aspx?g=ca69df11-2b79-481a-930a-4a7efa2fa957>

- **FTC, Staples Inc. ve Office Depot Inc.'in Birleşme İsteğini Yaklaşık 20 Yıl Sonra Bir Kez Daha Engelledi**

Staples Inc. ve Office Depot Inc.'in birleşmesini engellemek için FTC tarafından açılan dava sonuçlandı ve FTC bir kez daha bu iki teşebbüsün birleşmesini engelledi. Yargıç Emmet G. Sullivan tarafından verilen kararda taraflar arasında gerçekleşmesi planlanan birleşme işlemine izin verilmemesine gerekçe olarak tarafların savunmalarında Amazon'un rekabetçi baskısına gerekli vurguyu yapmamaları gösterildi. Kararda ayrıca;

- kurumlar arası (business to business) müşteri pazarındaki tüketicilerin tek bir sağlayıcıyla çalışmak istemeleri,
- fiyata karşı duyarlı olmamalı ve diğer müşterilerden farklı istekleri olması nedeniyle farklı bir pazar oluşturduğu,
- Staples Inc. ve Office Depot Inc.'in bu müşteri grubu için birbirleriyle direkt olarak rekabet ettikleri ve Amazon'un şimdilik bu müşteri grubu için Staples Inc. ve Office Depot Inc.'in rakibi olmaktan uzak olduğu ve
- FTC v. Sysco, USF Holding Corp., and US Foods, Inc. kararına atıf yapılarak, bir piyasadaki en büyük teşebbüsün ikinci en büyük teşebbüsü alması bu piyasadaki rekabete zarar vereceği konusunda bir şüphe bulunmadığı,

ifade edilmiştir.

Karara ilişkin Staples Inc. Tarafından yapılan açıklamada ise FTC tarafından ilgili ürün pazarının yanlış tanımlanmasına ve FTC'nin bu görüşünü iyi bir şekilde savunamamasına rağmen kararın FTC lehine çıkmasından üzüntü duydukları belirtildi.

Karar sonrasında Staples Inc. Office Depot Inc.'e aralarında yapılan anlaşma uyarınca birleşmenin gerçekleşmemesi nedeniyle 250 Milyon A.B.D. Doları ödeyecek.

Kaynaklar:

http://globalcompetitionreview.com/news/article/41077/staples-failed-show-amazons-competitiveness-says-judge-sullivan/?utm_source=Law%20Business%20Research&utm_medium=email&utm_campaign=7117106_GCR%20Briefing&dm_i=1KSF,48JLE,IT2UTG,FGDMQ,1

http://res.cloudinary.com/gcr-usa/image/upload/v1463523824/FTCVStaplesopinion_ynexyl.pdf

<http://www.marketwatch.com/story/staples-office-depot-merger-killed-by-antitrust-claims-again-2016-05-10>

<http://investor.staples.com/phoenix.zhtml?c=96244&p=irol-newsArticle&ID=2167275>

• **İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu Yerinde İnceleme Prosedürlerini anlatan Bir Duyuru Yayımladı**

7 Haziran 2016 tarihinde İspanya Ulusal Pazarlar ve Rekabet Komisyonu (İUPRK) tarafından yayımlanan bir duyuru ile İUPRK tarafından yapılacak yerinde incelemelerde nasıl bir prosedür izleneceği kamuoyunun bilgisine sunuldu. Söz konusu Duyuruda, özetle,

- teşebbüslerin yerinde incelemelere izin verme yükümlülüklerinin bulunduğu,
- yerinde incelemelere izin verilmediği takdirde yerinde incelemeye izin vermeyen teşebbüslere bir önceki yıl elde ettikleri cironun %1'ine kadar ceza kesilebileceği ve bu durumun ilerleyen dönemde bu teşebbüsler hakkında açılan soruşturmalarda soruşturmayı ağırlaştıran bir etken olarak kabul edilebileceği,
- İUPRK raportörlerinin yerinde incelemenin başında yetki belgelerini teşebbüslere verecekleri,
- yerinde incelemenin sonunda bilgisayarda arama yapılan terimlerin teşebbüslere iletileceği,
- yerinde incelemenin engellenmesi veya engellenme olasılığının bulunduğu hallerde mahkeme kararı alınacağı,
- mahkeme kararının teşebbüse tebliğ edilmesine karşın teşebbüsün tebliğ ettiğine dair belgeyi imzalamaması ve raportörlerin inceleme yapmak için girmesini engellemesi durumunda mahkemenin kararına karşı geleme olarak kabul edileceği ve bu eylemi gerçekleştirenler hakkında adli işlem başlatılacağı
- 1/2003 sayılı AB Tüzüğüne paralel olarak, İUPRK raportörlerinin nerede saklandığından bağımsız olarak teşebbüslerin her türlü belgesini inceleyebilme, istedikleri biçimde kopyasını alma hakkı olduğu ve teşebbüsün herhangi bir birimini mühürleyebilme hakları olduğu ve
- raportörlerin yerinde inceleme sırasında alınan belgelerin avukat-müvekkil gizliliğini veya teşebbüse ait gizli bilgileri içermemesi için teşebbüsün ve teşebbüs çalışanlarının raportörlerle işbirliği yapacağı

ifade edilmektedir.

Kaynaklar:

<http://globalcompetitionreview.com/news/article/41261/new-dawn-raid-guidelines-spain/>

https://www.cnmc.es/Portals/0/Ficheros/Competencia/Inspecciones/2016/06_Nota%20informativa%20inspecciones%20competencia.pdf

<http://calloco.com/wp-content/uploads/2016/06/Dawn-Raid-Alert.pdf>

• **Birleşik Krallık Rekabet ve Piyasalar Otoritesi Çimento Pazar Verisi Emrine ve Taahhütlerine İlişkin En son Kararını Açıkladı**

Birleşik Krallık Rekabet ve Piyasalar Otoritesi (Competition & Markets Authority – CMA) tarafından 13 Nisan 2014 tarihinde yapılan açıklamada 2002 Teşebbüsler Kanununun (2002 Enterprise Act) 159. ve 165. Maddeleri ile Ek 10 kapsamında Maden Ürünleri Birliği tarafından verilen Nihai Taahhütleri kabul ettiği açıklandı. Söz konusu açıklamaya aşağıda yer verilmektedir;

1. Adil Ticaret Ofisi, 18 Ocak 2012 tarihinde, 2002 Teşebbüsler Kanununun (Kanun) 131. Maddesi uyarınca Rekabet Komisyonuna (Competition Commission - CC) Büyük Britanya’da agrega, çimento ve hazır beton tedariki veya alımına ilişkin bir dosya sevk etti (sevk edilen dosya).
2. 14 Ocak 2014’te CC’ye sevk edilen dosya hakkındaki raporunu, Agrega, çimento ve hazır beton piyasa incelemesi: Nihai rapor (Rapor) başlığı ile yayımladı ve bu raporunda aşağıdaki sonuçlara vardı:
 - a. Büyük Britanya dökme ve torba çimento pazarlarındaki (BB çimento pazarları) yapısal ve davranışsal özelliklerin bileşimi sonucunda bu piyasalarda oluşan koordinasyon aracılığıyla rekabet üzerinde olumsuz etkiler meydana gelmiştir;
 - b. BB çimento pazarlarının diğer özelliklerinin bir araya gelmesi Büyük Britanya’daki öğütülmüş granüle yüksek fırın cürufu (ÖGFC) arz pazarında rekabet üzerinde olumsuz etkilerin ortaya çıkmasına neden olmuş ve BB çimento pazarlarındaki rekabette ÖGFC ile ilişkili ilave olumsuz etkilere yol açmıştır;
 - c. Bu özelliklerin ve bunlar sonucunda rekabet üzerinde ortaya çıkan etkilerin sonucu, çimento ve ÖGFC fiyatlarının aksi halde oluşacak fiyatların üzerinde seyretmesidir;
 - d. Özellikle koordinasyona bağlı rekabet üzerindeki olumsuz etkileri ve bunlardan kaynaklanan müşteri zararını ortadan kaldırmak için Kanunun 138.(2) Maddesi kapsamında, BB çimento pazarlarındaki çimento üretimi ve satışına ilişkin her tür verinin açıklanmasına dair kısıtlamaları da kapsayan bir dizi çözüm yolu getirilmesi gereklidir.
 - e. Bu çözüm yolu (i) BB pazarlarındaki tüm çimento üreticilerinin üretim ve satış hacmi verilerini ifşa etmesini kısıtlayan bir emir ve (ii) BB çimento pazarlarındaki çimento üreticilerinden aldığı

üretim ve satış hacmi verilerini toplayıp açıklayacak BB'deki çimento üreticilerinden bağımsız uygun bir üçüncü tarafın kullanılmasına yönelik olarak Maden Ürünleri Birliği (Mineral Products Association - MPA) tarafından verilen taahhütler aracılığıyla uygulanmalı ve

- f. BB çimento pazarındaki tüm çimento üreticilerinden BK İstatistik Kurumu (veya kurumun idari dairesi olan Ulusal İstatistik Ofisi) ve herhangi bir başka hükümet kurumu tarafından yasal görevleri doğrultusunda doğrudan çimento piyasası hacim verileri toplanmasını engellemeyecek şekilde hayata geçirilmelidir.
3. Hope Construction Materials Ltd (Hope) ile Lafarge Tarmac Holdings Ltd (Lafarge Tarmac) 12 Mart 2014 tarihinde Kanunun 179. Maddesi uyarınca Rekabet Temyiz Mahkemesine (Mahkeme) başvurarak Raporun özellikle 12.3 ila 12.7 ve 12.9(a) paragraflarının, 13.5(a) paragrafının, Şekil 13.1'in ve 13.7 ila 13.138 paragraflarının bozulmasını talep ettiler.
4. 1 Nisan 2014'te CC'nin sevk edilen dosyaya ilişkin kalan işlevleri, 2013 Teşebbüsler ve Düzenleyici Reform Kanununun 5. Eki ve 2013 Teşebbüsler ve Düzenleyici Reform Kanunu Eki Takvimi (Yürürlük No. 6, Geçici Hükümler ve Tasarruflar) Emir 2014 kapsamında Rekabet ve Piyasalar Otoritesine (Competition and Markets Authority - CMA) aktarılmıştır.
5. Hope ile Lafarge Tarmac'ın itirazları ışığında CMA, bu işlemin sonucu belirlenene kadar çimento hacim verileri çözüm eylemlerinin uygulamasını askıya almaya karar vermiştir.
6. 4 Ağustos 2015'te aldığı bir kararla Mahkeme Hope ve Lafarge Tarmac'ın temyiz başvurularını geri çekmelerine izin vermiştir.
7. CMA 25 Şubat 2016'da MPA'nın Nihai Taahhütlerini kabul etmeye yönelik bir teklif Duyurusu yayınlamıştır. Aynı tarihte CMA BB çimento pazarında faaliyet gösteren tüm çimento üreticilerinin çimento üretim ve satış hacmi verilerini açıklamasına kısıtlamalar getirme amacına ve etkisine sahip bir karar almaya yönelik niyet bildiriminde bulunmuştur.
8. CMA, Nihai Taahhütleri kabule yönelik teklif duyurusuna ilişkin iletilen görüşleri dikkate almış, üzerinde anlaşmaya varılan taahhütleri önemli bir değişiklik yapmadan kabul etmeye karar vermiştir.
9. Kanunun 138. ve 159. Maddeleri uyarınca CMA MPA tarafından verilen taahhütleri (Taahhütler) kabul etmiştir.
10. Kanunun 159(4) ve (5). Maddesi uyarınca Taahhütler CMA tarafından değiştirilebilir, yerlerine başka taahhütler geçirilebilir veya kaldırılabilir.
11. Bu Duyuru ile Taahhütler CMA internet sitesinde yayımlanacaktır.

Yukarıda yer verilen açıklamada öne çıkan en önemli hususlar BB çimento pazarındaki üretim ve satış hacmine ilişkin verilerin kamuoyuna açıklanmasının ve yayımlanmasının sınırlandırılması ve Maden Ürünleri Birliği tarafından getirilen BB çimento üreticileri tarafından kendisine gönderile üretim ve satış verilerinin bağımsız uygun bir üçüncü tarafça toplanıp açıklanmasına ilişkin önerinin CMA tarafından kabul edilmesidir.

Kaynak:

<https://www.gov.uk/government/news/cma-publishes-final-cement-market-data-order-and-undertakings>

- **Ankara 9. İdare Mahkemesi'nin 19.11.2015 günlü 2014/1622 E, 2015/1811 K Sayılı Kararı:**

İlaçların eczaneler arasında sırayla satılması hukuka aykırıdır.

Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı ile Türk Eczacılar Birliği arasında akdedilen ve 01.02.2012-01.07.2015 tarihleri arasında yürürlükte olan "Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacılar Birliği Üyesi Eczanelerden ilaç Teminine ilişkin Protokol"ün bir kısım ilaçlara ilişkin reçetelerin tek elden dağıtımı ve belirlenen sıra-limit paylaşımına tabi tutulmasına ilişkin 3.7 maddesinde yer alan hükmün hakim durumu kötüye kullanarak rekabeti bozduğu iddiasıyla davacı tarafından davalı idareye yapılan şikayetin reddi ve soruşturma açılmamasına dair 19.02.2014 tarih ve 14-07/132-59 sayılı kararın iptali istemiyle açılan dava, Ankara 9. İdare mahkemesi tarafından kabul edildi.

Mahkeme'nin iptal kararında;

"Sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkı, bir ekonomik ve sosyal haktır. Bu yönüyle kamuya ya da Anayasada geçen biçimiyle devlete belli yükümlülükler öngörür. Devlet bu ödevleri altına imza attığı "Ekonomik, Sosyal, Kültürel Haklar Sözleşmesi"nin de bir gereği olarak yerine getirmek ve herkesin sağlık hizmetlerinden yararlanması için gerekli tedbirleri almak, kişilerin sağlık hizmetlerinden gecikmeksizin yararlanmasını sağlamak durumundadır....

Olayda, Sosyal Güvenlik Kurumu kapsamındaki kişilerin belli reçeteleri için eczaneler tarafından sıra ile karşılanması öngörülmekte, bu uygulama kimi kan hastaları ile diyaliz hastalarının ilaca erişimini zorlaştırmaktadır. Özellikle haftada üç - dört kez diyaliz tedavisi gören hastaların uygulamadan olumsuz etkilendiği, çünkü ilgili hekim tarafından yazılan ilaçların temini için öncelikle sıranın hangi eczanede olduğunun Eczacı Odasından sorulduğu, Odanın yönlendirmesi ile gidilen eczaneden ilacın alınması, sonrasında tekrar Eczacı Odasına onaylatıldığı anlaşılmakta, bunun ise hastanın tedavisinde gecikmelere neden olduğu anlaşılmaktadır....

Dava konusu protokolde sayılan ilaçların eczaneler tarafından sıra ile karşılanması esasi; reçetelerin belirli bir düzen içinde eczaneler adına depodan temin edilmesi, reçete simsarlığının ortadan kaldırılması, şaibe ve söylentilerin yok edilmesi ve haksız rekabetin ortadan kaldırılmasına dayanmakta ise de, bu gerekçelerle yapılacak bir düzenlemenin hasta haklarını ortadan kaldıramayacağı ve bu hakkın özünü zedeleyemeyeceği kuskusuzdur. Bu bağlamda, dava konusu protokolle Sosyal Güvenlik

Kurumu kapsamındaki kişilerin belli reçeteler için eczaneler tarafından sıra ile karşılanması uygulamasının, kimi hastalar yönünden tedavilerinde kullanılan ilaçlara ulaşımını ve dolayısıyla tedavilerinin zamanında yapılmasını engellediği sonucuna varıldığından, protokolde belirtilen ilaçların sisteme dahil eczaneler tarafından sıra ile karşılanması uygulamasının Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen sosyal hukuk devleti ilkesine, 5. maddesinde Devletin temel amaç ve görevleri arasında belirtilen kişilerin ve toplumun refah, huzur ve mutluluğunu sağlamak, insanın maddi ve manevi varlığını geliştirmek, 17. maddesinde öngörülen "yasama hakkı" ile 56. ve 60. maddeleri hükümleri ile yukarıda değinilen uluslararası düzenlemelere ve diğer mevzuata açıkça aykırı bulunduğu sonucuna varıldığından "Sosyal Güvenlik Kurumu Kapsamındaki Kişilerin Türk Eczacılar Birliği Üyesi Eczanelerden ilaç Teminine ilişkin Protokol"ün bir kısım ilaçlara ilişkin reçetelerin tek elden dağıtım ve belirlenen sıra-limit paylaşımına tabi tutulmasına ilişkin 3.7 maddesinde yer alan hükmün hakim durumu kötüye kullanarak rekabeti bozduğu iddiasıyla davacı tarafından davalı idareye yapılan başvurunun, yukarıda değinilen hususların araştırılması suretiyle karar verilmesi gerekirken, şikâyetin reddi ve soruşturma açılmaması yönünde tesis edilen dava konusu işlemde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmıştır"

değerlendirmesine yer vermiştir.

- **Danıştay 13. Dairesi'nin 30.12.2015 günlü 2015/1822 Esas, 2015/4829 Karar Sayılı Kararı:**

Para Cezaları Yönetmeliği hukuka uygundur.

Rekabet Kurulu'nun 29.08.2013 tarih ve 13-49/711-300 sayılı kararının (Frito Lay, ihlal, ceza) iptali istemiyle açılan dava neticesinde idari işlem, Ankara 6. idare Mahkemesi'nin E:2014/368, K:2015/133 sayılı kararıyla iptal edilmiştir. Davalı idarenin ihlal tespitini hukuka uygun bulan mahkeme, idari işlemi Para Cezaları Yönetmeliğinin hukuka aykırı olduğu gerekçesiyle iptal etmiştir. İptal kararı hem davacı teşebbüs hem de davalı idare tarafından temyiz edilmiştir. Temyiz mercii olan Danıştay 13. Dairesi tarafından davacının temyiz talebi reddedilmiş, idarenin temyiz talebi ise kabul edilerek yerel mahkemenin kararı bozulmuştur.

Bozma kararında temyiz mercii,

"Yönetmelik ile yapılan düzenlemenin, Kurul'un bireysel olaylar bakımından sahip olduğu takdir yetkisini, bir düzenleyici işlemle gelecekteki bütün benzer olaylar için ortaya koyması olarak değerlendirilmesi gerekmektedir.

Nispi olarak belirlenen idari para cezalarında, idari para cezası uygulayacak makama geniş bir takdir yetkisi verilmesi, idari yaptırımların muhatapları açısından eşitlik ve hukuki güvenlik ilkeleri bakımından sakıncalar doğurmakta olup, bu noktada nispi idari para cezaları açısından miktar veya oran aralığının dar tutulması veyahut belirtilen aralıkta takdir yetkisinin kullanımında idarenin eşitlik ilkesi çerçevesinde objektif kriterleri belirlemesi ve bu şekilde idari para cezalarının muhatapları açısından hukuki güvenlik ilkesinin sağlanması gerekmektedir. İdari para cezası miktarının tespitinde objektif kriterlerin belirlenmesi, idarenin takdir yetkisinin yargısal denetimine imkan sağlaması ve bu bağlamda hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesi yönünden önem arz etmektedir..."

değerlendirmesini yaparak, yönetmeliğin hukuka uygun olduğu yönündeki içtihadını muhafaza etmiştir.

○ **Danıştay İDDK'nın 18.1.2016 günlü 2013/72 Esas, 2016/11**

Karar Sayılı Kararı:

Sektörel düzenleyici otoritenin varlığı Rekabet Kurumu'nu görevsiz kılmaz.

Türk Telekom'un 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği yönündeki şikayeti reddeden Rekabet Kurulu'nun 3/7/2008 günlü, 08-43/586-219 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava, Danıştay 13. Daire tarafından kabul edildi. Davalı idare tarafından temyiz edilen iptal kararı, temyiz incelemesini yapan İDDK tarafından onandı.

İDDK'nın onama kararında;

"bir piyasanın düzenleyici ve denetleyici bir kurumun regülasyonuna tabi olmasının o piyasada yer alan faaliyetleri 4054 sayılı Kanun kapsamı dışına çıkarmayacağı, kaldı ki, bir piyasada gerçekleştiği iddia olunan rekabet ihlali hakkında Telekomünikasyon Kurulu ve Rekabet Kurulu'nun izleyeceği yollar ve alacağı kararların birbirinden farklı olduğu; bu kapsamda, Telekomünikasyon Kurumu'nun amacının telekomünikasyon piyasasında rekabetin tesisi, rekabetin engellenmesine ve rekabetçi zararın önlenmesine yönelik tedbirlerin alınması ve düzenlemelerin yapılmasına yönelik olduğu, Rekabet Kurulu'nun telekomünikasyon sektöründeki teşebbüsler hakkında ileri sürülen ihlal iddiaları hakkında açabileceği bir soruşturma sonucunda verebileceği idari para cezasının, anti-rekabetçi davranışların ve bunun altında yatan saikin cezalandırılmasına ilişkin olduğu, Telekomünikasyon Kurulu'nun aldığı tedbirler ve yaptığı düzenlemelerle mevcut rekabet ihlalinin etkilerinin sona ermesi ve ihlalden kaynaklanan zararın tamamen ortadan kalkması veyahut konunun salt telekomünikasyon mevzuatını

ilgilendiren teknik bir hususta, piyasada düzenleme ve müdahale yapılmasına yönelik bir isteme ilişkin olması hallerinde, Rekabet Kurulu'nun soruşturma veya ikinci halde önaraştırma açıp açmama konusunda bir takdir yetkisi bulunmakla birlikte, bu takdir yetkisinin 4054 sayılı Kanun'un

öngördüğü amaca uygun ve hukuka uygun bir şekilde kullanılması gerektiği, şikâyet konusu fiiller hakkında yukarıda anılan mevzuat hükümleri uyarınca Telekomünikasyon Kurumu tarafından aynı fiil hakkında uygulanabilecek idari yaptırımların ise Rekabet Kurulu tarafından dikkate alınması ve genel olarak telekomünikasyon sektöründeki rekabet ihlalleri konusunda iki kurumun işbirliği içerisinde bulunması gerektiği; bu çerçevede, somut olayda, davacı şirketin bazı şikâyete konu iddialarına ilişkin, Telekomünikasyon Kurumu kararlarının alınmasına sebep olan Türk Telekom davranışlarının, hakim durumun kötüye kullanılması niteliğinde olduğunun saptanması veya bu duruma yönelik somut delillere ulaşılması halinde, konu hakkında Rekabet Kurulunca soruşturma açılması ve ihlalin kesin olarak tespiti halinde yaptırım uygulanmasının önünde bir engel bulunmadığı; diğer yandan, telekomünikasyon mevzuatını ilgilendirdiği gerekçesiyle veya ihlal olduğu iddia olunan hususların Telekomünikasyon Kurulu onayıyla gerçekleştiği ifade edilen hususlar hakkında da 4054 sayılı Kanun çerçevesinde gerekli araştırmanın yapılması gerektiği, nitekim aksi kabulün piyasada hakim durumda bulunan teşebbüsün faaliyette bulunduğu piyasa nedeniyle rekabete aykırı davranışlarının yaptırımsız kalması sonucunu doğuracağı, diğer yandan regülasyon kurumlarının kararları doğrultusunda hareket eden teşebbüslerin her durumda rekabet hukuku kurallarından bağışık tutulamayacağı; bu durumda, Rekabet Kurulu'nun kararda belirtilen gerekçe doğrultusunda şikâyet konusu iddiaları değerlendirmek suretiyle, Telekomünikasyon Kurumu'nun görüşü ve konu hakkında idari yaptırım niteliğinde işlemler tesis edilmiş olması ihtimalinde, bu hususun da dikkate alınarak hareket edilmesi gerekmekte iken Türk Telekom'un şikâyete konu olan uygulamalarına ilişkin bazı ihlal iddialarının, 4054 sayılı Kanun kapsamında değerlendirilemeyeceği, diğer bazı ihlal iddialarının ise, ortaya çıkabilecek rekabetçi zararı önlemeye yönelik spesifik düzenlemelerin ve Telekomünikasyon Kurumu kararlarının bulunması veya Telekomünikasyon Kurulu onayıyla gerçekleştirmesi nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesi anlamında bu aşamada bir kötüye kullanma olarak nitelendirilmeyeceği, şikâyete yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına yönelik dava konusu Kurul kararında hukuka uyarlık görülmediği..."

değerlendirmesine yer verilmiştir.

○ **Ankara 2. İdare Mahkemesi'nin 15.2.2016 günlü 2016/303 Esas, 2016/366 Karar Sayılı Kararı:**

İYUK 10 ve İYUK 11 nedir, ne değildir?

Davacı tarafından; Diyarbakır ilinde işlettiği eczanesinin 2001 yılında soyulduktan sonra kendisine ilaç ve tıbbi malzeme vermeyen firmalar hakkında yapmış olduğu şikayet başvurusunun davalı idarece dikkate alınmamasından dolayı uğramış olduğunu iddia ettiği 200.000,00- TL maddi, 200.000,00- TL manevi zararın tarafına ödenmesi istemiyle açılan dava, Ankara 2. İdare Mahkemesi tarafından reddedildi. Mahkeme ret kararında, uygulamada sıklıkla birbirine karıştırılan İYUK 10. ve 11. Maddelere ilişkin açıklamalara yer verdi.

Mahkemenin ret kararında;

"...2577 sayılı Yasanın 7. maddesi, ilgililerin menfaatini ihlal eden bir idari işlemin kurulması durumunda bu işlemin iptali istemiyle açılan davalarda göz önüne alınacak genel dava açma süresini düzenlemekte; 11. maddesi, hakkında idari işlem kurulan ilgililerin idari dava açmadan önce işlemin "kaldırılması, geri alınması, değiştirilmesi veya yeni bir işlem yapılması" istemiyle yapabilecekleri başvuruların süresine ve başvuru durumunda dava açma süresinin nasıl hesaplanacağına yönelik kurallar getirmekte; Yasanın 10. maddesi ise, önceden idari bir işlem kurulmadığı durumlarda, idari bir işlem kurulması istemiyle yönetime yapılan başvurular üzerine açılacak davalarda süre yönünden uygulanması gereken kuralları belirlemektedir. Özet olarak, 11.maddede, ilgili hakkında daha önce kurulmuş bir idari işlemin "kaldırılması, geri alınması veya değiştirilmesi"nin istenmesi durumunda, dava süresinin ne şekilde hesaplanacağı düzenlenmiş, 10. madde uygulamasında, idarece kurulmuş bir işlem bulunmadığı halde ilgilinin hakkında idari işlem yapılması amacıyla yaptığı başvuru üzerine kurulan olumsuz işleme karşı açılacak davanın süresinin ne şekilde hesaplanacağı açıklanmıştır."

değerlendirmesine yer verilmiştir.

○ **Ankara 3. İdare Mahkemesi'nin 7.12.2015 günlü 2015/909 Esas, 2015/1908 Karar Sayılı Kararı:**

İYUK 28 gereği tesis edilen idari işlemlerde yargı denetimi sınırlıdır; ilk kararda hukuka uygun bulunan kısımlar yeniden denetlenemez, iptal gerekçesine uyulup uyulmadığı denetlenir.

Danıştay 13. Dairesi'nin iptal kararının uygulanmasına yönelik olarak alınan, davacı şirketin "*Siemens markalı tıbbi görüntüleme ve teşhis cihazlarına yönelik yedek parça ve servis pazarında*" hakim durumda olduğuna, pazarda hakim durumu kötüye kullandığına ve bu nedenle idari para cezası verilmesine ilişkin Rekabet Kurulu'nun 20.08.2014 tarih ve 14-29/613-266 sayılı kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 3. İdare Mahkemesi tarafından reddedildi.

Mahkeme ret kararında;

"davacı şirket hakkındaki kararın, Danıştay Onuncu Dairesi'nce ilk derece mahkemesi olarak verilen 28.01.2014 tarih ve E:2010/3851, K:2014/146 sayılı iptal kararının uygulanmasına yönelik olarak alındığı açık olduğundan, uyuşmazlıkta incelenmesi gereken tek konunun kararın ne şekilde uygulandığı, karar gereklerinin ne şekilde yerine getirildiği ve bu yapılırken davacı şirketin aleyhine olacak şekilde mevzuata aykırı bir uygulamaya gidilip gidilmediği konularına ilişkin olacağı tartışmasızdır"

değerlendirmesine yer vermiştir.

○ **Ankara 13. İdare Mahkemesi'nin 15.2.2016 günlü 2015/1892 Esas, 2016/352 Karar Sayılı Kararı:**

Davacı havayolu şirketi tarafından; Türk Hava Yolları'nın piyasadaki hakim durumunu kötüye kullanarak rakip teşebbüslerin yeni pazarlara girmesine engel olduğu ve mevcut pazarlardaki faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiası ile yaptığı şikayet üzerine yapılan soruşturma sonucunda, Türk Hava Yolları'nın hakim durumunu kötüye kullanmadığına ve idari para cezası uygulanmasına gerek olmadığına dair 25.12.2014 gün ve 14-54/932-420 sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılan dava, Ankara 13. İdare Mahkemesi tarafından reddedildi.

Mahkeme ret kararında;

"Söz konusu raporun alanında bağımsız idari otorite olan, aynı zamanda piyasada faaliyet gösteren şirketlere karşı tarafsız konumda olan, rekabete ilişkin konularda düzenleyici ve denetleyici statüde bulunan kurumun alanında uzman denetim personeli tarafından objektif ve tarafsız biçimde ayrıca bilimsel metotlar kullanılmak suretiyle hazırlandığı, raporda yer alan verilerin dava dosyasına sunulan bilgiler ile örtüştüğü, bu nedenle anılan raporun Mahkememizce uyuşmazlığın çözümü için karara esas alınabilecek yeterlilikte olduğu sonucuna varılarak, Türk Hava Yolları'nın davacı şirkete karşı hakim durumunu kötüye kullanmadığı anlaşılmakla; ihlal bulunmadığı

ve ceza uygulanmasına yer olmadığı yönünde tesis" edilen dava konusu işlemde hukuka ve mevzuata aykırılık bulunmamaktadır"

değerlendirmesine yer vermiştir.

○ **Rekabetçi Çifte Fiyatlama**

(Procompetitive Dual Pricing)

Yayımcı: European Journal of Law and Economics

Yazarlar: Markus Dertwinkel-Kalt, Justus Haucap ve Christian Wey

Çalışmada, girdi piyasası fiyat farklılaştırmasını ifade eden dual fiyatlamanın rekabetçi etkileri analiz edilerek farklı bir bakış açısı getirilmeye çalışılmaktadır. Konuyla ilgili daha önce yapılmış çalışmalara da değinilerek ara malları sektöründe fiyat farklılaştırmasının, kaynak tahsisi, dinamizm ve üretim etkinliği üzerindeki pozitif etkileri ortaya konulmaktadır. Özellikle sayıları hızla artan online hizmet veren firmaların, rakiplerine göre maliyet avantajına sahip olduğuna değinilerek, toptancıların fiyat farklılaştırmasına gitmesinin piyasadaki rekabetçi dengeler için önemli olduğuna vurgu yapılmaktadır. Bu çerçevede fiyat farklılaştırmasının yasaklanması halinde rekabet gücü düşük olan firmaların piyasadaki çıkışının kolaylaşacağı ve akabinde yoğunlaşmayı artıracığı ifade edilmektedir. Çalışmada ayrıca, girdi fiyatlarının, tek fiyat şeklinde uygulanması durumunda, rekabet gücü düşük firmaların piyasada kalmasının (bu durumun düşük girdi maliyetlerinden kaynaklanması halinde) tedarikçiler için optimal sonuçlar ortaya çıkarmayacağını altı çizilmiştir.

Diğer yandan fiyat farklılaştırmasının hem rekabet gücü düşük firmalar için avantajlı fiyatlar oluşturduğu hem de nihai tüketicinin yararına olduğu ve bu sayede sosyal refahı arttırdığı belirtilmiştir. Çalışma, satın alma gücünün statik ortamda hesaplandığı durumda, tüketiciler bakımından da bu tespitin geçerli olduğunu ortaya koymaktadır.

Çalışmanın sonuç bölümünde ise fiyat farklılaştırması sayesinde, rekabet gücü düşük firmaların piyasada kalmasının kolaylaştığı ve rekabet gücü yüksek firmaların da bu durumu tehdit olarak algılayıp yenilik ve AR-GE faaliyetlerine daha fazla yatırım yaptıkları ifade edilmiştir.

Erişim:

<http://link.springer.com/article/10.1007/s10657-015-9510-3>

○ Hizmetler Sektöründeki Regülasyonlar ve Sanayinin Alt Sektörlerine Etkileri

(Regulations in Services Sectors and Their Impact on Downstream Industries)

Yayımcı: OECD Ekonomi Departmanı

Yazarlar: Balázs Égert ve Isabelle Wanner

OECD, imalat dışı sektörlerdeki rekabeti düzenleyici uygulamaların tüm sanayi sektöründeki etkisini ara girdiler aracılığıyla belirli aralıklarla ölçmektedir. Makale, değerlendirme yaparken OECD tarafından 5 yılda bir hesaplanan ve en son 2013 senesinde yayımlanmış olan düzenleyici etki göstergesinden (REGIMPACT) yararlanmaktadır. Bunun yanında OECD'nin ekonomide rekabeti bozucu düzenlemelerin etkisini analiz etmek için kullandığı farklı göstergeler de bulunmaktadır. Bunlardan birisi de ürün piyasası düzenleme göstergesinden (PMR) elde edilen enerji, taşıma ve haberleşme göstergesi olan ETCR'dir. ETCR, elektrik, gaz, telekom, posta ile havayolu, demiryolu ve denizyolu ulaşımı alanlarındaki düzenlemeler ile ilgilidir. REGIMPACT göstergesi, ETCR göstergesi ve daha uzun aralıklarla yayınlanan perakende ve profesyonel hizmetler sektörlerindeki verilerden yararlanarak söz konusu sektörlerdeki düzenlemelerin ekonominin diğer sektörlerindeki dolaylı etkilerini değerlendirmektedir. Alternatif göstergelerin dolaylı etkiyi ortaya koyamaması, dolayısıyla sektörler ve ülkeler arası karşılaştırma yapma imkanı vermemesi, REGIMPACT göstergesini ampirik çalışmalar için çekici hale getirmektedir.

Çalışma, göstergenin nasıl hesaplandığının dışında, 2008 ve 2013 REGIMPACT göstergelerini karşılaştırarak sanayinin alt sektörlerindeki gelişmeleri de analiz etmektedir. Makalede, söz konusu gösterge hesaplanırken ortaya çıkan zorluklar da tartışılmaktadır. Söz konusu zorluklar, sık değişmeyen perakende ve profesyonel hizmetler düzenleme verilerinin yıllık bazda değişen enerji, taşıma ve haberleşme düzenleme verileri ile nasıl entegre oldukları ve REGIMPACT göstergenin hesaplamasında kullanılan sektör ağırlıkları ile ilgilidir.

Erişim:

<http://www.oecd-ilibrary.org/content/workingpaper/5jlwz7kz39q8-en>

www.rekabet.gov.tr

Üniversiteler Mahallesi 1597. Cadde No:9 Bilkent Çankaya 06800 / ANKARA

Tel: (0312) 291 44 44

Faks: (0312) 266 79 20

Rekabet Bülteni'ndeki tüm fikir ve görüşler sadece yazarına ait olup, Rekabet Kurumu'nun resmi görüşünü yansıtmaz. Rekabet Kurumu, Rekabet Bülteni'nin içeriği ile ilgili olarak hiçbir hukuksal sorumluluk taşımaz ve kabul etmez.

The information and views set out in the Competition Bulletin belong to the writer and do not reflect the official position of the Turkish Competition Authority. The Authority, neither bears nor accepts any legal liability in regard to the Competition Bulletin.